

Zasady procesu dyplomowania

Szczegółowe zasady procesu dyplomowania na kierunkach *kognitywistyka* (studia I stopnia) i *Cognitive Science* (studia II stopnia)

§ 1

Zasady wyboru opiekuna pracy dyplomowej

1. Osoba studiująca dokonuje wyboru osoby kierującej pracą dyplomową (zwaną także promotorem) z grona nauczycieli akademickich uprawnionych do kierowania pracami zgodnie z zasadami określonymi w § 24 ust. 1 i 2 Regulaminu Studiów na UW (Uchwała nr 441 Senatu UW z dnia 19 czerwca 2019 r.).
2. Rada Dydaktyczna na wniosek osoby studiującej może upoważnić do współkierowania pracą dyplomową specjalistę spoza Uniwersytetu Warszawskiego (zwanego także promotorem pomocniczym). W takim wypadku Rada Dydaktyczna powołuje jednocześnie uprawnionego nauczyciela akademickiego Uniwersytetu Warszawskiego na kierującego pracą dyplomową (zwanego także promotorem głównym).

§ 2

Zasady wyboru tematu pracy dyplomowej

1. Temat pracy dyplomowej ustala osoba studiująca w porozumieniu z kierującym pracą dyplomową.
2. Temat pracy dyplomowej musi być zgodny z profilem studiów, poziomem kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których kierunku studiów jest przyporządkowany.
3. Osoby kierujące pracami dyplomowymi, zgłaszane tematy prac dyplomowych oraz deklarowane obszary badawcze, w które wpisuje się dany temat, podlegają zatwierdzeniu przez Radę Dydaktyczną, i muszą zostać zgłoszone do Rady nie później niż do ostatniego dnia zajęć dydaktycznych przedostatniego semestru w przypadku studiów pierwszego stopnia i nie później niż do ostatniego dnia zajęć dydaktycznych drugiego semestru w przypadku studiów magisterskich.
4. Rada Dydaktyczna oceniając zgłoszenia bierze pod uwagę kryteria z ust. 2 oraz zgodność kompetencji promotora ze zgłaszanym tematem.

5. Do oceny zgłoszeń opisanej w ust. 4 Rada Dydaktyczna może powołać Komisję.
6. Zmiana tematu pracy dyplomowej następuje na podstawie wniosku złożonego przez osobę studiującą i zaopiniowanego przez osobę kierującą pracą. Zmiana tematu każdorazowo wymaga akceptacji Rady Dydaktycznej.
7. W uzasadnionych przypadkach możliwa jest zmiana osoby kierującej pracą. Wniosek o zmianę kierującego zatwierdza Rada Dydaktyczna.
8. Przygotowanie pracy dyplomowej przez dwie osoby studiujące
 - 1) Przygotowanie pracy dyplomowej przez dwie osoby jest możliwe pod warunkiem zgody Rady Dydaktycznej na pisemny wniosek osoby kierującej pracą.
 - a) We wniosku kierujący pracą uzasadnia, dlaczego praca nie może być napisana przez jedną osobę oraz wymienia korzyści naukowe i dydaktyczne przygotowania tej pracy przez więcej niż jedną osobę.
 - b) We wniosku kierujący pracą przedstawia proponowany podział zadań autorów/ek. Jednocześnie podział pracy włożonej w przygotowanie pracy dyplomowej autorów/tek powinien być możliwie zbliżony.
 - c) wniosek powinien być przedłożony Radzie Dydaktycznej do końca grudnia ostatniego roku akademickiego studiów (dla studiów licencjackich) lub do końca maja przedostatniego roku studiów (dla studiów magisterskich)
 - 2) W przypadku przygotowania pracy dyplomowej przez dwie osoby:
 - a) praca dyplomowa powinna przekraczać wymagania zwykle stawiane pracom dyplomowym pisany przez jedną osobę (w szczególności powinna być obszerniejsza lub powinna obejmować szerokokresowe badania)
 - b) każdy/a z autorów/ek pracy powinien/na wykazać się umiejętnościami wymienionymi w § 3 ust. 1 pkt 3 niniejszego dokumentu (w przypadku pracy licencjackiej) lub umiejętnościami potrzebnymi do przygotowania części pracy wymienionych w § 3 ust. 2 pkt 3-5 (w przypadku pracy magisterskiej).
 - 3) We wstępie do pracy autorzy/autorki precyzyjnie opisują swój wkład pracy w jej powstanie.
 - 4) Autorzy/rki pracy otrzymują osobne oceny z pracy dyplomowej oraz zdają osobne egzaminy dyplomowe.

§ 3

Wymagania merytoryczne wobec pracy dyplomowej

1. Zasady dotyczące pracy licencjackiej

- 1) Praca licencjacka świadczy o przygotowaniu studenta do prowadzenia badań naukowych.
- 2) Praca licencjacka powinna mieć charakter przeglądowo-badawczy – powinna polegać na formułowaniu i weryfikowaniu przez studenta hipotez lub tez badawczych z wykorzystaniem obserwacji, analiz materiałów źródłowych, badań teoretycznych lub empirycznych.
- 3) Praca licencjacka musi spełniać określone kryteria formalne i merytoryczne. Osoba studiująca powinna wykazać się umiejętnością gromadzenia, weryfikacji i doboru źródeł bibliograficznych, znajomością i umiejętnością praktycznego zastosowania na wybranym przez siebie korpusie badawczym nowoczesnych metod i narzędzi badawczych z danej dyscypliny lub dyscyplin, a także umiejętnością właściwego uporządkowania swojej wypowiedzi (kompletność tez, podział treści, kolejność rozdziałów itp.).
- 4) Część merytoryczna pracy licencjackiej powinna składać się z wprowadzenia teoretycznego, opisu metod i procedur użytych w przeprowadzonych badaniach, wyników i ich omówienia oraz wniosków.

2. Zasady dotyczące pracy magisterskiej

- 1) Praca magisterska świadczy o umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych przez studenta.
- 2) Praca magisterska powinna mieć charakter badawczy: eksperymentalny, programistyczny, obliczeniowy lub analityczny.
- 3) Część teoretyczna pracy powinna zawierać opis kontekstu teoretycznego stanowiącego wyczerpujący zbiór przesłanek dla formułowanych tez lub hipotez, obejmujący rzetelny przegląd współczesnej literatury tematu.
- 4) Część badawcza powinna opisywać metodę w sposób pozwalający na replikację badania. Wyniki pomiarów i obserwacji powinny być poddane analizom za pomocą zaawansowanych metod dostosowanych do specyfiki badanych zjawisk.
- 5) Część podsumowująca powinna przede wszystkim zawierać zapis wnioskowania prowadzącego do weryfikacji sformułowanych wcześniej tez, hipotez lub wyników modelu obliczeniowego. Zaleca się, by na podstawie uzyskanych wyników podejmowane były próby formułowania nowych problemów badawczych w granicach przyjętego modelu teoretycznego.

3. Ewentualne użycie narzędzi generatywnej Sztucznej Inteligencji (SI) musi być odpowiednio opisane i zgodne z obowiązującymi wytycznymi Uniwersytetu Warszawskiego dotyczącymi użycia narzędzi SI.

§ 4

Wymagania formalne wobec pracy dyplomowej

1. Zasady dotyczące pracy licencjackiej

- 1) Praca licencjacka może być przygotowana w języku polskim lub języku angielskim, w objętości uzgodnionej z kierującym pracą.
- 2) Oprócz części merytorycznej praca licencjacka powinna zawierać stronę tytułową, streszczenie (100-200 słów), spis treści, spis literatury cytowanej oraz ewentualne załączniki.
- 3) Trzy pierwsze strony pracy licencjackiej (w tym strona tytułowa) powinny być przygotowane zgodnie z wytycznymi opublikowanymi przez właściwy organ UW i wzorem zawartym na stronie jednostki dydaktycznej organizującej kształcenie na kierunku.

2. Zasady dotyczące pracy magisterskiej

- 1) Praca magisterska jest przygotowywana w języku angielskim, w objętości uzgodnionej z opiekunem pracy.
- 2) Praca magisterska powinna zostać przygotowana zgodnie ze standardami edytorskimi właściwymi dla danego obszaru kognitywistyki.
- 3) Oprócz części merytorycznej praca magisterska powinna zawierać stronę tytułową, streszczenie (100-200 słów), spis treści, spis literatury cytowanej oraz ewentualne załączniki.
- 4) Trzy pierwsze strony pracy magisterskiej (w tym strona tytułowa) powinny być przygotowane zgodnie z wytycznymi opisanymi w Zarządzeniu Rektora UW z dnia 18 maja 2006 r. i wzorem zawartym na stronie jednostki dydaktycznej organizującej kształcenie na kierunku.

§ 5

Zadania nauczyciela akademickiego kierującego pracą dyplomową

1. Nauczyciel akademicki w danym roku akademickim może kierować maksymalnie 9 pracami dyplomowymi (w tym co najwyżej 6 pracami magisterskimi). Rada Dydaktyczna w uzasadnionych przypadkach może zwiększyć ten limit.
2. Rada Dydaktyczna rekomenduje kierownikom jednostek organizacyjnych sposób określenia minimalnego nakładu pracy nauczyciela akademickiego związanego z kierowaniem pracą dyplomową i określenia sposobu uwzględniania tego nakładu pracy w rozliczeniu godzin regularnych i nieregularnych.
3. Osoba kierująca pracą dyplomową nadzoruje postępy powstawania pracy tak, by umożliwić napisanie jej zgodnie z wymaganiami przedstawionymi w §§ 3 i 4. W

szczególności osoba kierująca pracą dyplomową:

- a) dba o poprawność merytoryczną, metodyczną i formalną pracy;
- b) systematycznie spotyka się z osobą studiującą.

4. Osoba kierująca pracą ma obowiązek dwa razy przeczytać pracę i udzielić osobie studiującej na temat danej wersji szczegółowych informacji zwrotnych.

5. W przypadku, kiedy pracą kieruje więcej niż jedna osoba, kierujący dzielą się zadaniami wymienionymi w ust. 3 i 4.

§ 6

Kryteria oceny pracy dyplomowej

1. Każda praca dyplomowa oceniana jest osobno przez kierującego pracą i recenzenta wyznaczonego przez KJD.

2. W wypadku, kiedy pracą kieruje więcej niż jedna osoba, promotor główny sporządza recenzję i wystawia ocenę (w porozumieniu z promotorem pomocniczym).

3. Niezależną ocenę wystawia recenzent pracy, sporządzając swoją recenzję.

4. Recenzje sporządza się w języku, w którym prowadzone są studia lub w języku angielskim.

5. Recenzje pracy powinny w sposób rzeczowy, kompletny i trafny uzasadniać wystawioną ocenę.

6. Opiekun i recenzent pracy dokonują oceny, stosując skalę ocen określoną w § 34 ust. 2. Regulaminu Studiów na UW.

1) Ocena dokonywana jest przez wypełnienie formularza recenzji pracy dyplomowej w Archiwum Prac Dyplomowych.

2) Formularz recenzji, zawierający szczegółowe kryteria oceny, stanowi załącznik 1 do niniejszych Zasad.

§ 7

Termin udostępniania osobom studiującym recenzji prac dyplomowych

1. Recenzje prac dyplomowych wprowadzane są do systemu elektronicznego i udostępniane osobie studiującej nie później niż 3 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu dyplomowego.

2. Na uzasadniony wniosek osoby studiującej lub promotora termin wymieniony w ust. 1 może zostać skrócony za zgodą KJD.

§ 8

Szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego

1. Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez KJD, w skład której wchodzi co najmniej trzy osoby: przewodniczący wskazany przez KJD, kierujący pracą dyplomową oraz recenzent. Szczegółowe zasady określa § 49 Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim.
2. W komisji egzaminacyjnej ma prawo zasiadać współkierujący pracą z prawem zadawania pytań.
3. Celem egzaminu dyplomowego jest sprawdzenie umiejętności dyplomanta z zakresu szeroko rozumianej problematyki związanej z obszarem lub obszarami, w których mieści się jego praca dyplomowa, a w szczególności umiejętności interdyscyplinarnego ujęcia tej problematyki z wykorzystaniem aparatu pojęciowego i metodologicznego różnych dyscyplin wchodzących w skład kognitywistyki.
4. Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest w formie ustnej. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się przeprowadzenie egzaminu z wykorzystaniem komunikatorów elektronicznych. Decyzję w tej sprawie podejmuje KJD.
5. Egzamin dyplomowy składa się z dwóch części: prezentacji pracy przez osobę studiującą oraz części, w której udziela ona odpowiedzi na przygotowane przez komisję pytania.
6. Komisja przygotowuje trzy pytania egzaminacyjne sprawdzające realizację efektów uczenia się przewidzianych dla danego programu studiów, przy czym jedno pytanie dotyczy zagadnień poruszanych w pracy dyplomowej, pozostałe pytania dotyczą problemów z obszarów, w których mieści się praca dyplomowa.
7. Ocena końcowa egzaminu dyplomowego ustalana jest jako średnia arytmetyczna ocen odpowiedzi na wszystkie pytania oraz oceny z prezentacji.
8. Niezaliczony egzamin dyplomowy osoba studiująca jest zobowiązana powtórzyć w całości w terminie wyznaczonym przez KJD.
9. Zadaniem przewodniczącego komisji jest sporządzenie protokołu, który podpisują członkowie komisji egzaminacyjnej, oraz nadzór nad przebiegiem egzaminu oraz kompletnością dokumentacji.

§ 9

Szczegółowe zasady monitorowania procesu dyplomowania

1. Rada Dydaktyczna powołuje na okres trwania swojej kadencji Komisję ds. monitorowania procesu dyplomowania. Osoby studiujące i nauczyciele akademicy mogą kierować pisemne oceny i wnioski dotyczące systemu dyplomowania do Komisji.
2. Komisja ds. monitorowania procesu dyplomowania:

- 1) analizuje zgodność procedury, wyników i dokumentacji egzaminów dyplomowych z przyjętymi przez Radę zasadami przeprowadzania tych egzaminów,
 - 2) w przypadkach, w których zgłoszone zostały wątpliwości, albo gdy różnica w ocenie między recenzentem a kierującym pracą wyniosła co najmniej dwa stopnie, przeprowadza analizę recenzji i oceny pracy dyplomowej z uwzględnieniem kryteriów materialnych (takich jak rzeczowość i trafność uzasadnienia oceny pracy dyplomowej);
3. Komisja może wspierać się opiniami członków komisji dyplomowych i niezależnych specjalistów.
4. W ciągu miesiąca od rozpoczęcia roku akademickiego Komisja ds. monitorowania procesu dyplomowania przygotowuje ocenę funkcjonowania systemu dyplomowania wraz z ewentualnymi wnioskami o wprowadzenie zmian i przedstawia ją Radzie Dydaktycznej. Podstawą oceny są dane dotyczące egzaminów dyplomowych zewidencjonowane w systemie informatycznym, opinie i wnioski kierowane do Komisji przez osoby studiujące i nauczycieli akademickich oraz analizy recenzji i dokumentacji egzaminów.

§ 10

Procedury wdrażania działań naprawczych lub doskonalących proces dyplomowania

1. Analizy, o których mowa w § 9 ust. 2, dokonywane są corocznie w odniesieniu do poprzedniego roku akademickiego.
2. Raport zawierający wyniki analiz oraz informację o planowanych działaniach naprawczych lub doskonalących proces dyplomowania Rada Dydaktyczna przesyła do Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia do końca semestru następującego po roku akademickim będącym przedmiotem tych analiz.

Załącznik 1.

Schemat recenzji w APD

Uwaga: każdy punkt odpowiada obowiązkowemu pytaniu otwartemu, chyba że w nawiasie kwadratowym zapisano inaczej.

Praca licencjacka

1. Ocena merytoryczna pracy: właściwy dobór i weryfikacja źródeł bibliograficznych, właściwe wykorzystanie odpowiednich metod i narzędzi badawczych
2. Ocena uporządkowania pracy: kompletność tez, podział treści, kolejność rozdziałów itp. (praca powinna składać się z wprowadzenia teoretycznego, opisu metod i procedur użytych w przeprowadzonych badaniach, wyników i ich omówienia oraz wniosków)
3. Ocena formalnej strony pracy: sformułowanie tytułu, spis treści, bibliografia, język, tabele, wykresy, przypisy, odsyłacze
4. Czy praca świadczy o przygotowaniu studenta do prowadzenia badań naukowych? (UWAGA: tylko odpowiedź pozytywna umożliwia pozytywną ocenę pracy) [tak/nie]
5. Czy praca ma charakter interdyscyplinarny i odwołuje się do różnych obszarów kognitywistyki (w zakresie stawianych tez, zastosowanych metod, cytowanej literatury itp.)?
6. Możliwy sposób wykorzystania pracy (np. publikacja, wystąpienie konferencyjne, materiał źródłowy) [pole nieobowiązkowe]
7. Podsumowanie i ocena pracy [pole nieobowiązkowe]
8. Ocena pracy [wybór na skali]

Praca magisterska

1. Ocena części teoretycznej pracy: rzetelny i wyczerpujący przegląd literatury tematu, interdyscyplinarność, właściwe umocowanie tez lub hipotez pracy
2. Ocena części badawczej pracy: właściwy dobór metody i właściwa konstrukcja badania, nowatorstwo, opis metody pozwalający na replikację badania, właściwy dobór i wykorzystanie zaawansowanych metod analitycznych
3. Ocena części podsumowującej: spójność i kompletność wnioskowania i weryfikacji tez, hipotez lub wyników modelu obliczeniowego, sformułowanie nowych problemów badawczych
4. Ocena formalnej strony pracy: sformułowanie tytułu, spis treści, układ i podział pracy, bibliografia, język, tabele, wykresy, przypisy, odsyłacze
5. Czy praca świadczy o umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych przez studenta? (UWAGA: tylko odpowiedź pozytywna umożliwia pozytywną ocenę pracy) [tak/nie]

6. Czy praca ma charakter interdyscyplinarny i odwołuje się do różnych obszarów kognitywistyki (w zakresie stawianych tez, zastosowanych metod, cytowanej literatury itp.)?

7. Możliwy sposób wykorzystania pracy (np. publikacja, wystąpienie konferencyjne, materiał źródłowy) [pole nieobowiązkowe]

8. Podsumowanie i ocena pracy [pole nieobowiązkowe]

9. Ocena pracy [wybór na skali]